

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР
НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
пл. "Света Неделя" № 5
гр. София 1000

ДО
ПРОФ. Д-Р ПЕТКО САЛЧЕВ
УПРАВИТЕЛ НА НЗОК
ул. "Кричим" № 1
гр. София 1407

ДО
Д-Р ИВАН МАДЖАРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА БЛС
бул. "Акад. Иван Гешов" № 15
гр. София 1431

Относно: Жалба № 12693/2022 г. до омбудсмана на Република България

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МЕДЖИДИЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН САЛЧЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МАДЖАРОВ,**

Към омбудсмана на Република България, с копие до Вас, се обърна г-жа Анета Драганова, председател на Асоциация на пациенти с автоимунни заболявания (АПАЗ), draganova.apad@gmail.com, тел.: 0899 61 0715, адрес: бул. „Цар Борис“ III № 21, ет. 7 и г-жа Боряна Ботева - председател на Управителния съвет на Организация на пациентите с ревматологични заболявания в България (ОПРЗБ), e-mail: borianaboteva@gmail.com, тел.: 0898 40 1439, с „Молба за подпомагане осъществяване на конструктивен диалог със здравните институции по повод на системна дискриминация на пациентите с ревматологични заболявания“.

Подробно описват затрудненията, които пациентите с посочените заболявания срещат във връзка с осигуряване на тяхното лечение с лекарствени продукти, предписвани с протокол и заплащани от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Отбелязват необходимостта от облекчаване на процедурата и в тази връзка сочат нарушени права на пациентите. Обръщат внимание, че техните предложения са пренебрегвани от институциите, към които са се обръщали, както и че не е уважена

молбата им за среща. Определят отношението към тях, „най-вече от страна на НЗОК“, като „бездушно, административно и дискриминационно“. В тази връзка отправят молба към омбудсмана за съдействие за осъществяването на конструктивен диалог.

В жалбата подробно излагат проблемите, които пациентите с ревматични заболявания срещат във връзка с тяхното лечение. Отбелязват, че са нужни повече от осем месеца от поставянето на диагнозата на пациента до получаването на терапия, което онагледяват в приложение. Като основен проблем посочват необходимостта, при започване, смяна и продължение на лечението, пациентът да премине през Амбулаторна процедура № 42 (АП42), за която обръщат внимание, че се извършва до 4 пъти годишно и само в болници, което затруднява достъпа на пациентите. Допълват, че след това пациентът трябва да се яви пред специализирана комисия, съгласно Амбулаторна процедура 38 (АП 38), каквито има само в 4 града в страната. В тази връзка подробно описват затрудненията, които пациентите срещат и посочват, че „Изискването за периодично лично явяване пред Експертна лекарска комисия при условие, че пациентът има лекуващ лекар, който най-добре следи и познава заболяването му, е ненужна административна бариера“.

Сред посочените затруднения, създаващи предпоставки за нарушени права на пациентите се отбелязва необходимостта трудноподвижни и инвалидизирани пациенти да пътуват, което поставя в риск тяхното здраве; сериозните затруднения за хората от отдалечени и малки населени места, предвид размера на финансовите разходи за пътуване; необходимостта от отсъствие от работа на работещите пациенти; сериозно забавяне на започването или продължаването на терапията. Обръщат внимание също върху получени сигнали от пациенти, че заради изчерпани лимити на болници чакат със седмици, за да им бъде определена дата за явяване пред Експертна лекарска комисия и през това време прекъсват лечението си.

Отправят предложения за оптимизиране пътя на пациентите с ревматични заболявания до предписване и получаване на лекарствените продукти, необходими за тяхното лечение, които подробно излагат, в това число за: отпадане на необходимостта от лично явяване пред на пациентите пред експертна лекарска комисия; извършването на амбулаторна процедура № 42 и амбулаторните процедури в извънболничната помощ; разширяване обхвата на лекарите, които могат да я извършват и да предписват лечение по Протокол за изписване на лекарства лекарствени продукти от група IC в извънболничната помощ.

Като национален омбудсман съм силно обезпокоена от посочените в жалбата съществени затруднения, които пациентите с ревматични заболявания срещат при тяхното лечение с произтичащите от това забавяне на неговото започване, както и прекъсването му. В тази връзка, бих искала да отбележа сериозните финансови разходи на здравноосигурените лица за транспорт, непосилни за немалка част от тях, например пенсионери, хора с увреждания с ниски доходи и др. Също така, необходимостта от пътуване, често продължително, в студените зимните месеци и в условията на опасност от заразяване с остри респираторни заболявания, поставя в риск тяхното здраве. Не на последно място, необходимостта от често отсъствие от работа за посещения при наблюдаващия специалист – ревматолог, лечебни заведения за болнична помощ, в които са разкрити специализирани комисии, както и до РЗОК за утвърждаване и заверяване на протоколите, нерядко са причина за проблеми с техните работодатели.

Исключително притеснително е и посоченото от двете сдружения нежелание от страна на органите, към които са се обърнали, да се срещнат с тях за обсъждане на поставените проблеми и възможностите за тяхното решаване, както и от отношението от страна на НЗОК.

Във връзка с изложеното, със загриженост за правата на гражданите и на основание предоставените ми от Закона за омбудсмана правомощия, се обръщам към Вас с настойчива препоръка за разглеждане на поставените проблеми и отправените в тази връзка предложения. Очаквам да бъдат обсъдени възможностите и намерено решение, с което да се гарантира правото на пациентите с ревматични заболявания на своевременния достъп до лечение, като бъдат преодолените посочените затруднения и предпоставки за нарушени техни права в хода на процедурата.

Като обществен защитник, бих искала също да посоча необходимостта и да препоръчам провеждането на срещи с представители на АПАЗ и ОПРЗБ, както и да обърна внимание, че наличието на конструктивен диалог, с участието на всички заинтересовани страни, е необходимо условие и важна предпоставка за намиране на добри решения, при зачитане на правата на пациентите.

На основание чл. 28 от Закона за омбудсмана, очаквам да ме информирате в разумен срок за Вашето становище и предприетите действия, като двете сдружения, чрез г-жа Драганова и г-жа Ботева също следва да получат отговор, в съответствие с правото на гражданите на добра администрация.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**